

Шандар А.М.

доктор філософії з економіки, доцент,
доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7363-9038>

Примак І.М.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1858-3657>

Shandar Anna, Prymak Ivan

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКЛИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**STATE GUARANTEES FOR TEACHING STAFF IN GENERAL SECONDARY EDUCATION
INSTITUTIONS IN UKRAINE: PROVISION, CHALLENGES OF IMPLEMENTATION
UNDER MARTIAL LAW**

Статтю присвячено проблематиці надання державних гарантій педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти в Україні. Мета дослідження полягає в узагальненні наявних державних гарантій педагогічних працівників, висвітленні підтримки, яка надається в умовах воєнного стану. У дослідженні наведено перелік та здійснено детальний аналіз державних гарантій педагогічних працівників. Особливу увагу приділено підтримці педагогічних працівників прифронтових та прикордонних територій. Запропоновано авторське бачення інтегрованої підтримки педагогів. Обґрунтовано шляхи вирішення проблем: переглянути механізм фінансування оплати праці, забезпечити психосоціальну підтримку (з одночасним переглядом навантаження), посилити безпекову інфраструктуру, удосконалити політику в частині забезпечення житлом, здійснювати моніторинг запитів із метою раннього вияву проблем та вчасного реагування на них.

Ключові слова: соціальний захист, соціальні права, умови праці, оплата праці, відпустки, житлова програма, прифронтові та прикордонні території, соціальна безпека, якість освіти.

This article examines the issue of state guarantees for teaching staff in general secondary education institutions in Ukraine. It focuses on the current state of these guarantees and the key challenges to their implementation. The aim of the study is to summarise the existing state guarantees provided for teaching staff under current legislation and to highlight the support provided under martial law. The study provides a list and a detailed analysis of state guarantees (in the areas of working conditions, healthcare, remuneration, vacation, and the realization of the right to housing) provided for members of this professional group, and summarises the relevant regulatory framework. It is noted that for each type of state guarantee for teaching staff, protection is provided that differs from the general approach to granting guarantees. Ukraine is under martial law, which affects all spheres of life, including the education sector. This is precisely why particular attention is paid to supporting teaching staff in frontline and border areas. The results of studies on the impact of the war on participants in the educational process during various periods—from the start of the armed conflict in eastern Ukraine to the onset of the full-scale invasion—have been analysed. In particular, the analysis demonstrates increased state attention through the provision of financial support. Problem areas in providing support for teaching staff have been identified: psycho-emotional exhaustion, infrastructural constraints, staffing risks, and a lack of financial resources. The article proposes the author's vision of integrated support for teachers, which is comprehensive in nature and encompasses four interrelated dimensions: material, psychological, professional, and security. The research carried out has made it possible to identify ways to resolve these issues: to review the mechanism for funding salaries, to provide psychosocial support (whilst simultaneously reviewing workloads), to strengthen safety infrastructure, to improve housing policy, and to monitor requests with a view to early problem detection and timely response.

Keywords: social protection, social rights, working conditions, remuneration, vacations, housing program, frontline and border areas, social security, quality of education.

Постановка проблеми. Забезпечення процвітання країни, підвищення рівня людського розвитку та якості життя населення загалом не можливе без забезпечення якості освіти, зокрема без належної підтримки педагогічних працівників, реалізації державних гарантій. Ураховуючи сучасні реалії забезпечення соціального захисту педагогів в Україні, а також обставини реалізації соціально-трудоких відносин, дослідження даної теми має теоретичне та прикладне значення в контексті підвищення рівня якості освіти та соціального розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Державні гарантії є досить смним і комплексним поняттям, тому аналізуючи останні публікації необхідно це враховувати. Наголошуючи на суспільній важливості роботи педагогів, Шестакова К. [1] пропонує зосередити напрями вдосконалення соціальної підтримки на підвищенні оплати праці та соціальних стандартів, запровадженні житлових програм, розвитку психологічної допомоги. Низький рівень оплати праці представників даної професії поглиблює проблему нестачі педагогічного персоналу, зокрема викликає глибоке занепокоєння скорочення частки молоді у структурі педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО). На жаль, питання фінансування сприймається як витратний компонент бюджету, однак ми підтримуємо позицію Мельниченко О. [2], яка трактує його як соціальну інвестицію, адже праця вчителя слугує драйвером підвищення людського розвитку. Предметним полем дослідження Резенкіної Н. [3] стало розкриття проблеми оплати праці педагогів. В умовах воєнного стану актуалізувалося питання забезпечення безпечності освітнього середовища, при чому підходить до його трактування зазнали сутнісних трансформацій в останні роки, про що Трубавіна І. та Василюк Т. [4] зауважують у дослідженні. Радчук Г. [5] піднімає проблему психологічної підтримки педагогів в умовах воєнного стану, наголошує на її важливості, адже негативний психоемоційний стан може відбиватися на якості освітніх послуг.

Аналіз публікацій вкотре доводить актуальність дослідження та наявність низки критичних питань, що потребують уваги з боку державного управління. При цьому бракує комплексного обґрунтування реалізації державних гарантій педагогам ЗЗСО, а також узагальнення наявної підтримки в умовах воєнного стану.

Мета статті полягає в узагальненні наявних державних гарантій, що передбачені чинним законодавством для педагогічних працівників ЗЗСО та висвітленні підтримки, яка надається в умовах воєнного стану.

Для досягнення окресленої мети заплановано вирішення таких **завдань**: проаналізувати чинну

нормативно-правову базу; навести аргументацію її реалізації; визначити проблемні точки забезпечення державних гарантій та обґрунтувати пропозиції до вирішення окреслених проблем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно ЗУ «Про освіту» (ст. 57) педагогічні працівники мають право на забезпечення державних гарантій відповідно до займаної посади [6]. У табл. 1 систематизовано державні гарантії, зокрема виділено гарантії, які мають педагогічні працівники відповідно до вітчизняного законодавства, а також конкретизовано зміни в обсягах і видах гарантій, які було запроваджено в умовах дії воєнного стану [7].

Зупинимось детально на деяких аспектах реалізації державних гарантій. Питання оплати праці педагогічних працівників останніми роками є досить дискусійним у політичних дебатах і суспільній площині. Постановою КМУ «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» від 23.03.2011 № 373 встановлено надбавку за престижність праці педагогічних працівників (гранично до 30 % посадового окладу, але не менше 5 %), що є базовим інструментом матеріального стимулювання та визнання суспільної значущості педагогічної праці [8].

Постанова КМУ «Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» від 08.11.2024 р. № 1286 [9] встановлює щомісячну доплату педагогам ЗЗСО за роботу в несприятливих умовах праці (так звана «вчительська тисяча»). Базовий розмір фінансової підтримки визначається постановою і виплачується щомісяця пропорційно навантаженню: з 01.01.2025 – 1300 грн; з 01.09.2025 і до кінця календарного року припинення/скасування воєнного стану) – 2600 грн; з 01.09.2025 – 5200 грн – для педагогів прифронтових і прикордонних областей, визначених цією Постановою. Станом на січень 2026 р. підвищення поширюється на громади в таких областях: Дніпропетровська (6), Запорізька (18), Миколаївська (16), Сумська (12), Харківська (7), Херсонська (7), Чернігівська (5). Таким чином, навіть без урахування інших надбавок, доплати формують помітний обсяг видатків, який потребує гарантованого фінансового забезпечення на рівні держави та місцевих бюджетів.

Важливим нововведенням у царині державних гарантій є Постанова КМУ «Деякі питання оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 26.12.2026 р. №1749 [10], згідно якою зафіксовано підвищення оплати на 40 % посадових окладів (по факту, лише на 30 %, адже до цього діяла

Узагальнення державних гарантій, передбачені для педагогічних працівників у ЗЗСО

Сфера застосування	Державні гарантії педагогічним працівникам у ЗЗСО	
	Загальні положення	Зміни в обсягах і видах в умовах воєнного стану
Належні умови праці	Забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства. Забезпечення безпечного середовища відповідно до ЗУ «Про повну загальну середню освіту»	Збереження місця роботи; організація освітнього процесу в дистанційній формі / будь-якій іншій найбільш безпечній формі
Медичне обслуговування	Страхові виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. В обов'язковому порядку безкоштовно проходять профілактичний медичний огляд	Зміни не передбачено
Оплата підвищення кваліфікації	Програма фінансування підвищення кваліфікації «Гроші ходять за вчителем» (пілотний проєкт: 1500 грн)	Зміни не передбачено
Оплата праці, диференціація посадових окладів	Визначення розміру окладу відповідно до Єдиної тарифної сітки для бюджетних установ (із 2026 р. підвищена на 30 %). Надбавки та доплати відповідно до чинного законодавства	Збереження місця роботи та середнього заробітку. Розмір доплати за роботу в несприятливих умовах визначається пропорційно до обсягу навчального навантаження. Призупинення дії закону в частині підвищення розмірів оплати праці (до 3 розмірів мінімальної заробітної плати)
Допомога на оздоровлення	У розмірі одного посадового окладу	Зміни не передбачено
У сфері відпочинку	Відпустка становить 56 календарних днів. Надається незалежно від часу прийняття на роботу.	Може бути скорочено тривалість до 24 календарних днів (за рішенням роботодавця)
У сфері реалізації права на житло	Можливість участі у програмі іпотечного кредитування «ЄОселя». Компенсація вартості житла у сільській місцевості	За потреби гарантується місце проживання (пансіонат, гуртожиток тощо)
Пенсійне забезпечення	Пенсія за вислугу років	Зміни не передбачено

Джерело: узагальнено на основі чинного законодавства

Постанова КМУ «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників» від 11.01.2018 р. №22, яка визначала підвищення на 10 %). Зазначена Постанова дійсно є важливим документом для реалізації гідної праці педагогів, однак, на практиці стикнулися із фінансовими перешкодами реалізації – 41 % територіальних громад зменшили розмір надбавки за престижність [11].

Аналізуючи стан забезпечення соціального захисту педагогічним працівникам, слід згадати, що непоодиноким випадком є порушення державних гарантій, про що власне зауважив Освітній омбудсмен. У 2022 р. було отримано близько 300 звернень від педагогічних працівників, які стосувалися порушення прав у частині виплати заробітної плати та примусових відпусток за власний рахунок, причому подібні випадки фіксувалися майже в кожній області, що свідчить про загальнодержавну проблему [12].

Слід відмітити наступні моменти щодо державних гарантій у сфері відпочинку. Педагогічні працівники є винятковою категорією працівників, для

яких щорічна відпустка (надається у літній період) може бути надана до закінчення 6 місяців безперервної роботи. Також зауважимо, що на педагогічних працівників не поширюється обмеження, а саме: у період дії воєнного стану роботодавець має право скоротити тривалість основної відпустки до 24 календарних днів і надати за невикористані дні відпустку без збереження заробітної плати [7]. Виходячи з цього керівники ЗЗСО зазвичай реалізують право педагогічних працівників на використання повної тривалості відпустки у літній період.

У частині житлової політики варто звернути увагу на програму доступного кредитування житла «ЄОселя», яка стартувала у жовтні 2022 р. Згідно умов педагоги можуть скористатися житловою програмою із 3(6)% ставкою. За роки існування програми 1625 педагогів отримали житло, динаміка залученості та сума кредитів по кварталах у розрізі років відображена на рис. 1. Цікаво, що 44,2% позичальників становили жителі Києва та Київської області, що пояснюється значно вищим рівнем життя населення, ніж в інших регіонах.

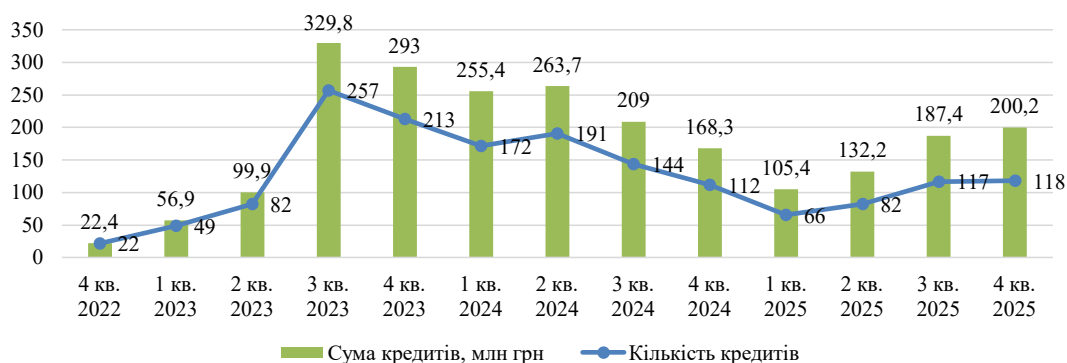

Рис. 1. Динаміка кількості кредитів та суми кредитів педагогічних працівників за житловою програмою «Оселя»

Джерело: побудовано на основі [13]

Додамо, що Державний фонд сприяння молодіжному будівництву реалізує житлову програму «Кредит для молоді» [14], якою можуть скористатися особи віком до 35 років.

На наш погляд особливої уваги потребує забезпечення державних гарантій, зокрема належних умов праці у прифронтових та прикордонних громадах. Навчання відбувається в умовах постійних повітряних тривог, обстрілів і руйнування інфраструктури, що створює хронічну небезпеку для всіх учасників освітнього процесу, при цьому педагогічний працівник виконує не лише освітню, а й виразно соціальну та психологічну функцію: підтримує здобувачів освіти, які пережили вимушене переміщення, втрату домівки чи близьких, допомагає зберігати відчуття хоча б відносної нормальності та безпеки. Паралельно зростає емоційне виснаження педагогів, рівень тривожності та відчуття відповідальності «понад сили», що системно фіксують моніторингові дослідження 2014–2025 років [15, 16, 17]. До традиційних проблем (кадровий дефіцит, нерівномірне фінансування, перевантаження шкіл) додаються безпекові виклики – нестача укриттів, нестабільний зв'язок, дистанційний формат навчання або змішані моделі [18]. У 2024–2025 роках нормативне поле також змінювалося (зокрема щодо організації освітнього процесу та оплати праці), що потребує уважного аналізу впливу рішень держави на реальні потреби педагогів [8, 9, 19].

Дослідницьке поле проблеми формувалося хвилями, відповідно до етапів війни та змін у політиці держави. Початковий масив досліджень (2014–2017) пов'язаний із наслідками збройного конфлікту на сході України та оцінкою впливу бойових дій на дітей і освітнє середовище. Результати дослідження UNICEF (2017) констатують вплив регулярних обстрілів, пошкоджень шкіл і перерв у навчанні на емоційний стан як дітей, так і педагогів та персона-

лу закладів освіти [15]. Період повномасштабної війни (із 2022) характеризується значним зростанням кількості досліджень, а також ширшим спектром акторів: міжнародні організації, українські благодійні фонди, професійні асоціації, аналітичні центри та засоби масової інформації. Зокрема у дослідженні, яке проводили GoGlobal, Finn Church Aid, Gradus (27.09–14.10.2023; майже 4,5 тис. педагогів із 6 областей), було оцінено психоемоційний стан та потреби освітян: майже 90% респондентів зазначили, що їм потрібно більше часу на відновлення сил; 78% відчували спустошеність і постійну втому; 82% вказали, що стали більш тривожними; 58% прямо просили про підтримку; емоційну стабільність відчували менше 40% [17]. Дослідження БФ «Схід SOS» (липень – серпень 2023; 220 шкіл у Миколаївській, Запорізькій, Херсонській, Луганській та Харківській областях) відобразило результати готовності закладів до навчального року та безпеку і ресурсну спроможність: 47% закладів-учасників повідомили про пошкодження внаслідок війни; лише кожна третя школа мала стабільний доступ до інтернету, а 29% – не мали його взагалі [18]. Публічний вимір проблеми підтверджують звернення прифронтових громад та їхні пропозиції до Уряду щодо посилення підтримки сфери освіти, зокрема фінансування безпекової інфраструктури та оплати праці педагогів [16].

Порівняння джерел показує сталі «точки проблем»: психоемоційне виснаження педагогічних працівників, інфраструктурні обмеження (укриття, зв'язок, безпечні локації), кадрові ризики та фінансову неспроможність частини громад. На рівні індивідуального стану педагогів найвиразнішими є показники втоми та тривожності. Ці показники важливо інтерпретувати як сигнал до розширення психосоціальної підтримки та перегляду обсягу педагогічного і методичного навантаження, оскільки стан учителя «передається» учням і впливає на на-

вчальну мотивацію та дисципліну (цей причинно-наслідковий зв'язок прямо підкреслюється в коментарях дослідників і практиків у межах дослідження) [17]. На рівні інституційної спроможності шкіл критичними є безпека та інфраструктура, зокрема доступ до інтернету, що породжує нерівність в реалізації дистанційного навчання. Це співвідноситься з нормативними вимогами до організації навчання в умовах воєнного стану: навіть за наявності регулювання (зокрема наказів МОН України), громади без фінансової та матеріальної підтримки не можуть забезпечити належний рівень безпеки та якості освітнього процесу. Узагальнюючи, можна стверджувати, що ключова проблема полягає не в нестачі окремих заходів, а в розриві між потребами (які підтвержені результатами опитувань) і реальними ресурсами громад, які повинні одночасно фінансувати безпеку, інфраструктуру та соціальні гарантії працюючих.

Як бачимо, досить проблемним питанням в умовах воєнного стану лишається соціальний захист педагогів із прифронтових та прикордонних територій. Ураховуючи це, можемо представити бачення інтегрованої підтримки, яка має комплексний характер і охоплює взаємопов'язані виміри: матеріальний, психологічний, професійний та безпековий.

По-перше, матеріальний вимір стосується рівня оплати праці та наявності компенсацій/доплат, які мають частково зменшити ризики та навантаження під час воєнного стану. По-друге, психологічний вимір пов'язаний із високими показниками тривожності, втоми, емоційного виснаження й вигорання педагогів, що прямо впливають на якість взаємодії зі здобувачами освіти, та стійкість шкільних колективів. По-третє, професійний вимір включає методичну підтримку, підвищення кваліфікації та навчання інструментам роботи з дітьми, які пережили травматичні події; у низці досліджень педагоги прямо запитують тренінги й консультації [17]. По-четверте,

безпековий вимір означає наявність укриттів, стабільного зв'язку, безпечних освітніх локацій та організаційних моделей навчання, які відповідають реальним ризикам у конкретній громаді.

Висновки. За результатами проведеного дослідження можна зробити кілька ключових висновків. В Україні реалізується комплексна система забезпечення держаних гарантій педагогічних працівників у всіх сферах реалізації соціальних прав людини. Реалізація деяких гарантій зазнала змін в умовах воєнного стану, при цьому новації характеризуються посиленням захисту працівників. Важливо, щоб матеріальна підтримка, яка реалізується через надбавки та доплати мала прозорі механізми доведення коштів до закладів освіти й не допускала перекладання фінансового тягаря на бюджети громад (особливо прифронтових). Комплексна підтримка освітян у прифронтових громадах повинна розглядатися як елемент стійкості держави й громад. Ураховуючи проблему психоемоційного виснаження варто розглянути запровадження підтримки педагогів із доступом до індивідуальних консультацій, групових занять і супервізії, а також перегляду обсягу педагогічного та методичного навантаження. Слід централізувати або суттєво підсилити фінансування безпекової інфраструктури (укриття, безпечні локації, зв'язок). Для кадрової стабілізації доцільно поєднувати фінансові стимули з житловими програмами та підтримкою молодих фахівців. Доцільно розглянути можливість запровадження регулярного моніторингу стану педагогів у прифронтових областях (психоемоційний стан, кадрові потреби, умови безпеки) із залученням органів влади та громадських організацій, щоб політика підтримки була адаптивною та доказовою. Загалом державні гарантії педагогічних працівників є фундаментальною умовою функціонування освітнього простору, збереження людського капіталу.

Список літератури:

1. Шестакова К. Працівники освіти як об'єкт соціальної політики держави: між соціальними гарантіями та соціальною підтримкою. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. №2(57). С. 215–219. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2025.57.215-219>
2. Мельниченко О. Інвестиції в освіту та питання запоруки її якості: освітологічний аспект. *Освітологія*. 2023. № 12. С. 20–29. DOI: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2023.12.2>
3. Резенкіна Н. О. Щодо правового регулювання надбавок і доплат працівникам освіти у період режиму воєнного стану. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО»*. 2023. Вип. 37. С. 94–99. DOI: <https://doi.org/10.34142/23121661.2023.37.12>
4. Трубавіна І., Василюк Т. Безпечне освітнє середовище – сутність і проблеми сьогодення. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали VIII Міжнар. наук.практ. конф. у 2-х ч. 15 бер. 2024 р. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. Ч. II. С. 417–420. DOI: <https://doi.org/10.31733/15-03-2024/2/417-420>
5. Радчук Г. Психологічна підтримка педагогів під час війни. *Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки* : збірник III міжнар. наук. конф., 20–21 квітня 2023 р. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А. 2023. С. 30–32. URL: <https://surli.cc/tegfink>
6. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

7. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15 березня 2022 р. № 2136-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

8. Про встановлення надбавки педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2011 р. № 373 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/373-2011-%D0%BF>

9. Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2024 р. № 1286 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1286-2024-%D0%BF>

10. Деякі питання оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2026 р. №1749 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1749-2025-%D0%BF#Text>

11. 41% громад зменшили розмір надбавки за престижність педпрацівникам у січні. *Профспілка працівників освіти і науки України*: веб-сайт. URL: <https://pon.org.ua/novyny/12657-41-gromad-zmenschly-rozmir-nadbavky-za-prestyzhnist-pedpracivnykam-v-sichni.html>

12. Освітній омбудсмен закликав владу усунути порушення прав педагогів під час виплати зарплати. *Нова українська школа*: веб-сайт. URL: <https://surl.li/rgqzub>

13. Аналітика по програмі «Оселя. Укрфінжитло»: веб-сайт. URL: <https://surl.li/keudcf>

14. Кредит для молоді. *Державний фонд сприяння молодіжному будівництву*: веб-сайт. URL: <https://www.molod-kredit.gov.ua/zhytlovi-prohramy/kredyt-dlya-molodi>

15. The Children of the Contact Line in East Ukraine: An Assessment of the Situation of Children and Their Families Living in Government-Controlled Areas along the Contact Line in the East Ukraine Conflict Zone. *UNICEF*. 2017. 40 p. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/486/file/children_of_the_contact_line.pdf

16. Прифронтові громади звернулися до уряду з пропозиціями підтримки сфери освіти. *Укрінформ*: веб-сайт. URL: <https://surl.li/tlnjam>

17. Реальність освітян у воєнних умовах. Який слід залишає війна на психоемоційному стані вчителів та дітей? *GoGlobal, Finn Church Aid, Gradus*. 2023. 12 с. URL: <https://surl.li/dttqdc>

18. Готовність шкіл до навчального року у прифронтових областях: моніторинг БФ «Восток SOS». *Благодійний фонд «Схід SOS»*: веб-сайт. URL: <https://surl.li/wskfkg>

19. Деякі питання організації дистанційного навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 р. № 1115 / Верховна Рада України. URL: <https://surl.li/upuwxi>

References:

1. Shestakova K. (2025) Pratsivnyky osvity yak ob'ekt sotsialnoi polityky derzhavy: mizh sotsialnymy harantiiamy ta sotsialnoiu pidtrymkoiu [Teachers in State Social Policy: from Social Guarantees to Social Support]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: «Pedagogika. Sotsialna robota» – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, vol. 2, no. 57, pp. 215–219. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2025.57.215-219> (in Ukrainian)

2. Melnychenko O. (2023) Investytsii v osvitu ta pytannia zaporuky yii yakosti: osvitolohichni aspekt [Investments in Education and the Question of Guaranteeing Its Quality: the Educological Aspects]. *Osvitohiia – Osvitohiia*, vol. 12, no. 12, pp. 20–29. DOI: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2023.12.2> (in Ukrainian)

3. Rezenkina N. O. (2023) Shchodo pravovoho rehuliuвання nadbavok i doplat pratsivnykam osvity u period rezhy-mu voiennoho stanu [Regarding the Legal Regulation of Allowances and Additional Payments to Education Workers During Martial Law]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody «PRAVO» – Collection of academic papers of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University “Law”*, vol. 37, pp. 94–99. DOI: <https://doi.org/10.34142/23121661.2023.37.12> (in Ukrainian)

4. Trubavina I., Vasulyak T. (2024) Bezpechne osvitnie seredovyshche – sutnist i problemy sohodennia [A safe educational environment – its essence and current challenges]. *Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni i prykladni aspekty* : materialy VIII Mizhnar. nauk.prakt. konf. (m. Dnipro, 15 ber. 2024 r.); u 2-kh ch. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, 2024. Ch. II. pp. 417–420. DOI: <https://doi.org/10.31733/15-03-2024/2/417-420> (in Ukrainian)

5. Radchuk H. (2023) Psykholohichna pidtrymka pedahohiv pid chas viiny [Psychological Support of Teachers During the War]. *Voienni konflikty ta tekhnohenni katastrofy: istorychni ta psykholohichni naslidky* : zbirnyk III mizhnar. nauk. konf. 20–21 kvitnia 2023 r. Ternopil : FOP Palianytsia V. A. 2023. pp. 30–32. Available at: <https://surl.cc/tegfkn> (in Ukrainian)

6. Pro osvitu [On education]: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 no. 2145-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (in Ukrainian)

7. Pro orhanizatsiiu trudovykh vidnosyn v umovakh voiennoho stanu [On the organisation of employment relations under martial law]: Zakon Ukrainy vid 15.03.2022 no. 2136-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (in Ukrainian)

8. Pro vstanovlennia nadbavky pedahohichnym pratsivnykam zakladiv doshkilnoi, pozashkilnoi, zahalnoi serednoi, profesiinoi, fakhovoi peredvyshchoi, vyshchoi osvity, inshykh ustanov i zakladiv nezalezhno vid yikh pidporiadkuvannia [On the introduction of a supplement for teaching staff at pre-school, out-of-school, general secondary, vocational,

pre-higher and higher education institutions, as well as other institutions and establishments, regardless of their administrative affiliation]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.03.2011 no. 373. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/373-2011-%D0%BF> (in Ukrainian)

9. Deiaki pytannia oplaty pratsi pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Certain issues relating to the remuneration of teaching staff in general secondary education institutions]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08.09.2024 no. 1286. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1286-2024-%D0%BF> (in Ukrainian)

10. Deiaki pytannia oplaty pratsi pedahohichnykh i naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv [Certain issues relating to the remuneration of teaching and academic staff]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.12.2026 no. 1749. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1749-2025-%D0%BF#Text> (in Ukrainian)

11. 41% hromad zmenshyly rozmir nadbavky za prestyzhnist pedpratsivnykam u sichni [41% of local authorities reduced the prestige allowance for teaching staff in January]. *Profspilka pratsivnykiv osvity i nauky Ukrainy*. Available at: <https://pon.org.ua/novyny/12657-41-gromad-zmenshyly-rozmir-nadbavky-za-prestyzhnist-pedpracivnykam-v-sichni.html> (in Ukrainian)

12. Osvitnii ombudsmen zaklykav vladu usunuty porushennia prav pedahohiv pid chas vyplaty zarplaty [The Education Ombudsman has called on the authorities to put an end to violations of teachers' rights regarding the payment of their salaries]. *Nova ukrainska shkola*. Available at: <https://surl.li/rgqzub> (in Ukrainian)

13. Analityka po prohrami yeOselia [Analytics for the eOselya programme]. *Ukrfinzhytlo*. Available at: <https://surl.li/keudcf> (in Ukrainian)

14. Kredyt dlia molodi [Loans for Young People]. *Derzhavnyi fond spriannia molodizhnomu budivnytstvu*. Available at: <https://www.molod-kredit.gov.ua/zhytlovi-prohramy/kredyt-dlya-molodi> (in Ukrainian)

15. The Children of the Contact Line in East Ukraine: An Assessment of the Situation of Children and Their Families Living in Government-Controlled Areas along the Contact Line in the East Ukraine Conflict Zone. *UNICEF*. 2017. 40 p. Available at: https://www.unicef.org/ukraine/media/486/file/children_of_the_contact_line.pdf

16. Pryfrontovi hromady zvernulysia do uriadu z propozytsiiami pidtrymky sfery osvity [Communities near the front line have approached the government with proposals to support the education sector]. *Ukrinform*. Available at: <https://surl.li/tlnjam> (in Ukrainian)

17. Realnist osvitian u voiennykh umovakh. Yakyi slid zalyshaie viina na psykhoemotsiinomu stani vchyteliv ta ditei? [The reality faced by educators in wartime. What impact does war have on the mental and emotional well-being of teachers and children?] *GoGlobal, Finn Church Aid, Gradus*. 2023. 12 p. Available at: <https://surl.li/dttqdc> (in Ukrainian)

18. Hotovnist shkil do navchalnoho roku u pryfrontovykh oblastiakh: monitorynh BF «Vostok SOS» [Schools' readiness for the new academic year in frontline regions: monitoring by the Charitable Foundation «East SOS» Charitable Foundation]. *Blahodiinyi fond «Skhid SOS»*. Available at: <https://surl.li/wskfkg> (in Ukrainian)

19. Deiaki pytannia orhanizatsii dystantsiinoho navchannia [Some issues relating to the organisation of distance learning]: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 08.09.2020 no. 1115. Available at: <https://surl.li/upuwxi> (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 15.04.2026

Дата прийняття статті: 20.05.2026

Дата публікації статті: 26.06.2026